

Universitetet
i Stavanger

FAKULTET FOR UTDANNINGSVITENSKAP OG HUMANIORA
BACHELOROPPGAVE

Studieprogram: Lektorprogram med spesialisering
i humanistiske fag.

6. semesteret, 2023

Forfatter: Henriette Vågnes

Veileder: Peder William Chellew Roberts

Tittel på bacheloroppgaven: Familien Pankhurst og deres fortellinger

Engelsk tittel: The Family Pankhurst and their stories

Emneord: Suffragettene, Pankhurst, fortellinger

Antall ord: 7988

Antall vedlegg/annet: 14

Stavanger, 15.05.23

Innholdsfortegnelse

FAKULTET FOR UTDANNINGSVITENSKAP OG HUMANIORA.....	0
Innledning.....	2
Suffragettene	4
Propagandaplakater	4
Familiens Pankhursts historie.....	5
Spenninger mellom søstrene	7
Christabel og Sylvia	7
Sylvias memoar – <i>The Suffragette Movement</i>	10
Christabels memoar – <i>Unshackled: Story of How We Won the Vote</i>	14
Drøfting	17
Fremstilling av karakter.....	17
Ting de skjuler fra lyset.....	19
Konklusjon: Medaljens bakside	19
Bibliografi	21

Innledning

Suffragette bevegelsen i Storbritannia som foregikk rundt slutten av 1800-tallet og starten av 1900-tallet fungerte som en av de utløsende årsakene til at kvinner fikk stemmerett. I Storbritannia startet det med stemmerett til overklassekvinner og førte til samfunnssystemet, som praktiseres i flere land i dag, hvor alle innbyggere over 18 år har retten til å stemme. Det er nå over 100 år siden kvinner begynte å tøy rettighetene. Om man tar et par skritt tilbake og ser på all historie sivilisasjoner har gjennomgått, så kan man argumentere for at den moderne kvinnerettighetskampen er veldig ny. De britiske suffragettene har lagt igjen et stort avtrykk i kvinnehistorien. Jeg ønsker å bruke bacheloroppgaven min til å gjøre et dypdykk i denne delen av historiefaget. Ettersom jeg ønsker bredere kunnskap innen kvinnehistorie, synes jeg at forskningen på suffragettene er en fin plass å starte. Det er kunnskap jeg vil bruke når jeg selv skal undervise faget videre til kommende generasjoner. Bevisstgjøring av historien til kvinner, slik man ser kampen de har kjempet, kan være avgjørende for å forstå hvorfor det er viktig å fortsette å kjempe for å ivareta rettighetene de har skaffet seg. En av de mest bemerkelsesverdige karakteristikkene i bevegelsen er involveringen til Pankhurst familien. Av medlemmene i denne familien var det spesielt moren, Emmeline Pankhurst, og to av døtrene, Christabel og (Estelle) Sylvia Pankhurst, som tok utmerket seg mest i media. Oppgaven vil følge historiene fra denne familien.

Der er skrevet mange tekster om og av denne familien, blant annet biografier, artikler og memoarer. I denne oppgaven vil jeg bruke biografier og memoarer for å få ulike perspektiv på historiene kvinnene har tatt med seg, og bruke artikler, samt egne tanker, for å reflektere rundt disse fortellingene. Biografiene jeg refererer mye til, som alle er skrevet av historikeren June Purvis, består av verkene *Emmeline Pankhurst: A Biography*, og *Christabel Pankhurst: A Biography*. Memoarene som oppgaven bygger på er *Unshackled: The Story of How We Won the Vote* av Christabel Pankhurst samt *The Suffragette Movement* av E. Sylvia Pankhurst. Biografiene jeg bruker er allerede noe basert på memoarene, som gjør at det kan tydelig trekkes sammenhenger mellom situasjonene slik det har skjedd fra jentenes perspektiv og samfunnets perspektiv. Memoarene er primærkilder som vil gi godt innblikk i tankene til de historiske personene. Artikkene jeg vil bruke er av typen avisartikler og kommer fra engelske distributører, som The Guardian, BBC og The Conversation. Oppgaveteksten vil basere seg på disse kildene, og vil gjøre en sammenligning av innholdet. Det som gjør familien spesiell er deres kamp for kvinners rettigheter som foregikk parallelt med en passiv kamp innad i familien, mellom søstrene og moren. Denne spenningen mellom familiemedlemmene skinner

gjennom både i deres offentlige, synlige handlinger og i deres memoarer. Det er derfor interessant å se på de to ulike perspektivene rundt den samme historien. Oppgaven vil bare gå gjennom Christabel og Sylvias memoarer ettersom de var medlemmene med størst spenning mellom seg. Problemstillingen for bacheloroppgaven min vil derfor følge spørsmålet; hvordan bruker søstrene sine memoarer for å male et annet bilde av seg selv enn det som er dannet av deres tidligere offentlige handlinger? Denne problemstillingen vil fungere som en rød tråd gjennom oppgaven som jeg til slutt vil svare på i konklusjonen min. Bacheloroppgaven vil sette søkelys på de historiske personene som formet bevegelsen og hvilke situasjoner som oppstod rundt dem. Dette vil være en tekst som tar for seg historier som beskriver søstrenes forhold til hverandre. Noe som lett oppstår når man studerer historie er at man glemmer at det er snakk om mennesker som tenker og føler like mye som det vi gjør i dag. Bevisstgjøringen på menneskelige følelser i historiske situasjoner er noe jeg synes burde komme tydeligere frem i all type historieforskning. En slik problemstilling vil og være med på å menneskeliggjøre historiske personer.

Siden problemstillingen legger opp til sammenligning, gir det mening at oppgaveteksten vil ha en mer tematisk enn kronologisk inndeling. I de første sidene vil man få en kronologisk organisert kontekst til tematikken, men etter hvert i oppgaven vil jeg gå frem og tilbake mellom årstallene etter hva som passer til tematikken jeg tar for meg. Med dette vil jeg starte oppgaven med en situasjonsrapport rundt hvordan forholdene var i Storbritannia fra slutten av viktariatiden til rundt 1910. Situasjonsrapporten vil ha søkelys på suffragette bevegelsen. Her vil jeg gi en introduksjon av hva bevegelsen var. Dette vil sette en stemning i oppgaven slik vi kan forstå hvilke hverdagsnormer Pankhurst damene måtte forholde seg til.

Videre vil jeg gå gjennom familiens bakgrunn og barnas oppdragelse. Denne konteksten vil være relevant når jeg senere i oppgaven reflekterer over ulike valg Emmeline og barna har tatt. Deretter ønsker jeg å gå inn på kjernen av oppgaven – nemlig spenningene, perspektivene og fortellingene rundt Emmeline, Christabel og Sylvia. Her vil jeg først gå gjennom situasjoner som har oppstått mellom moren og søstrene, som er basert på det som ble sett av dem fra et perspektiv utad familien, før jeg i neste del går nesten utelukkende gjennom hva de selv forteller om opplevelsene sine fra egne perspektiv. Alle situasjonene jeg går gjennom i starten av oppgaven, vil bli reflektert fra søstrenes perspektiv senere i teksten. Det vil til slutt komme en drøftende del, hvor jeg gjør en drøfting rundt årsakene til situasjonene, før jeg helt til slutt vil drøfte problemstillingen i konklusjonen. Jeg vil referere til medlemmene i familien Pankhurst etter fornavn gjennom teksten, ettersom det er slik de blir

referert til i andre tekster som finnes om dem. Grunnen til jeg har valgt å dele oppgaven inn på denne måten, er for at leser først skal få en oversikt over de ulike situasjonene som har oppstått, og mulig danne egne tanker rundt dem, før jeg går gjennom søstrenes beskrivelser av hendelsene. Med disse gjennomgangene kan leser ha dannet sine egne meninger om familiemedlemmene idet de går inn for å lese den drøftende delen. Her kan leser finne punkter de selv tenkte på, samt helt nye argument de kan reflektere over. I tillegg er denne oppbyggingen strukturert slik vi lettere ser sammenhengen når vi senere konkluderer problemstillingen.

Suffragettene

Før jeg går inn på historien til familien Pankhurst ønsker jeg å gi en kort og presis beskrivelse av hva suffragette bevegelsen innebar, ettersom den står svært sentralt for familiens historie. Suffragettene er en samlebetegnelse på en gruppe kvinner som bidro i “Votes for Women” bevegelsen i Storbritannia.¹ De var lei av å stå på sidelinjen i samfunnet de var del av, som førte til at de, i starten av 1900-tallet, gikk fullt inn for å skaffe seg stemmerett.

De er kjent for å ha drevet voldelige kampkampanjer som skapte stor kontrovers i media. Kamporganisasjonen Women’s Social and Political Union, WSPU, kom med slagordet “deeds not words”.² Dette mottoet kom av at kvinnene var lei av å aldri bli tatt seriøst, og det var på tide å bruke språket menn snakket best – krig. Aksjonene deres fikk mye oppmerksomhet fra offentligheten, som bidro til at emnet ble mer belyst, men det var også med på å gi kvinner et dårlig rykte. På denne tiden i Storbritannia var ikke sinne en følelse som passet inn i offentlighetens oppfatning av kvinners følelsesener.³

Propagandaplakater

Men suffragettene drev ikke bare aktive demonstrasjoner, men de lagde kunst i form av plakater som viste konkrete bilder av hvor urettferdige forskjellene mellom kvinner og menn var. De spilte på stereotypiene og maktbalansen i hjemmet og samfunnet. Mange av suffragettene plakater ble sendt inn for publisering, trolig i 1910, men ble aldri offentliggjort.

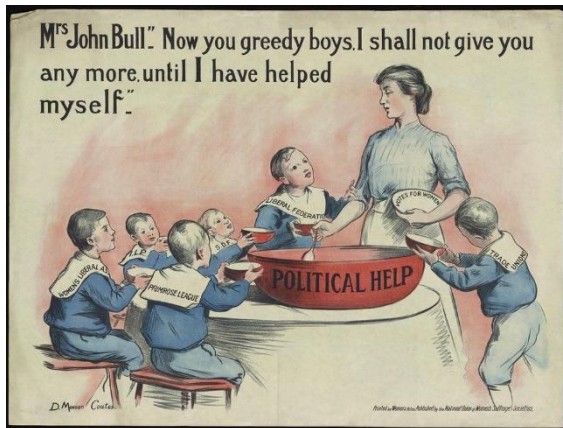
---

¹ Museum of London, “Who Were the Suffragettes?” Hentet 27.04.23 fra <https://www.museumoflondon.org.uk/museum-london/explore/who-were-suffragettes>.

² UK Parliament, “Start of the Suffragette Movement.” Hentet 27.04.23 fra <https://www.parliament.uk/about/living-heritage/transformingsociety/electionsvoting/womenvote/overview/startsofsuffragette/>.

³ C. N. Trueman, “Women in 1900,” Hentet 06.04.23 fra https://www.historylearning-site.co.uk/the-role-of-british-women-in-the-twentieth-century/women-in-1900/?utm_content=cmp-true.

I 2016 ble det gjort funn av mange av de usette plakatene.⁴ At disse plakatene ikke fikk sett dagens lys i tiden de var mest relevante viser oss hvordan kvinners stemmer ble neglisjert. Jeg vil legge ved eksempler på et par av disse propagandaplakatene for å tydeliggjøre at suffragettene gjorde mer enn å føre aggressive demonstrasjoner, men forsøkte å bruke kunst som virkemiddel for å fremme ønskene sine for samfunnet.

Plakat 1: Viser konen til den fiktive figuren John Bull som ønsker politisk hjelp, hvor hun skal prioriteres før organisasjonene som står på barnas krager.

Plakat 2: Stemmeretten blir sett på som et seil, og er symbol på at man lettere kommer seg frem med hjelp av den.

Familiens Pankhursts historie

Med et klart bilde av bevegelsen i grunn, vil jeg gi en tydelig introduksjon av familien Pankhurst. Denne beskrivelsen av familien er mye basert på historiker June Purvis' biografi av både Emmeline og Christabel. Historiene i disse biografiene er basert på både historier fra familiemedlemmene selv og oppfatningen av dem fra offentligheten. Jeg vil gjøre det klart at denne delen er for å gi en generell oversikt over situasjonene jeg vil ta for meg senere i oppgaven. Selv om biografiene er noe basert på memoarene jeg senere vil gå gjennom, kommer denne delen til å holde seg til hvordan situasjonene så ut utenfra.

Familien Pankhurst startet med Richard og Emmeline Pankhurst i 1880 som bodde i Manchester. De var begge interesserte og engasjerte i ulike politiske felt. Richard drev kampanjer med mål om å bli medlem av parlamentet, mens Emmeline var motivert av mannen sin og prøvde å bli like intellektuell som han. Hun lente seg mye på hans ambisjoner og ga mye støtte.⁵ Da Emmeline ble like engasjert i sin egen politiske retning, opplevde hun

⁴ "The 100-year-old protest posters that show women's outrage," Hentet 06.04.23 fra <https://www.bbc.com/news/in-pictures-42875095>.

⁵ June Purvis, *Emmeline Pankhurst: A Biography*, London: Routledge, 2002, s. 18.

like mye støtte fra mannen sin. Ekteparet hadde en sunn dynamikk mellom seg og så på hverandre som likegyldige. Dette var noe man sjeldent så i ekteskap på denne tiden. Emmeline ble raskt medlem i “Executive Committee of the Manchester National Society of Women’s Suffrage”, noe som fortsatte å gi henne den intellektuelle utviklingen hun var ute etter. Dette var altså Emmelines første møte med suffragette bevegelsen.⁶

22. september 1880 ble Richard og Emmelines første barn født, og de kalte henne Christabel. To år senere, 5. mai 1882, ble Estelle Sylvia født. Hun ble etter hvert bare referert til som Sylvia, noe hun vil bli i denne teksten også. Emmeline fikk barnehjelp for å passe på barna, ettersom hun var mer opptatt av å være politisk aktiv enn å være en mor, helt uten skam. Igjen var Richard på konens side, og støttet hennes prioriteringer.⁷ Etter hvert som Richards kampanjer kom til en slutt, fikk de ikke det resultatet det ønsket. Etter det kom ut at Richard var agnostiker, ble det umulig å bli del av det britiske parlamentet. Han måtte heller satse på å jobbe i rettssystemet for å skaffe stabil inntekt til familien. Perioden etter dette fokuserte familien på Emmelines kampsaker.⁸

Videre fikk paret flere barn. De fikk sin første sønn, Francis “Frank” Henry, i 1884, og deres tredje datter, Adela, ble født 19. juni 1885. Richard var en god far for ungene, hvor han var opptatt av å oppdra barna til å danne egne ambisjoner med troen på at de kunne bidra til endring, uansett hvor store og uoppnåelige de måtte virke. Både Christabel og Sylvia snakker høyt om faren sin i tekstene sine. De forteller at han kom med motiverende og oppmuntrende utsagn, blant annet “Life is nothing without enthusiasm!”, som planter en idé i barnas hode om hva meningen med livet er.⁹ Han kunne også si ting som “If you do not grow up to help other people, you will not have been worth the upbringing”, noe som gir barna et klart bilde av hva som forventes av dem fra foreldrene.¹⁰ Richard har nok ment godt med disse motivasjonstalene sine, men det kan argumenteres om dette har vært med på å skape et press for barna når de vokste opp, noe vi kommer til å se senere i teksten når søstrene blir mer og mer politisk engasjerte.

Sønnen, Frank, døde i 1888, noe som skremte Richard og førte til at han ga ekstra mye kjærlighet til de gjenværende barna sine.¹¹ De ble likevel raskt en familie på seks igjen da

---

⁶ Purvis, *EP*, s. 18.

⁷ Purvis, *EP*, s. 19.

⁸ Purvis, *EP*, s. 22.

⁹ Purvis, *EP*, s. 21.

¹⁰ June Purvis, *Christabel Pankhurst: A Biography*, London: Routledge, 2018, s. 16.

¹¹ Purvis, *EP*, s. 26-7.

Emmeline og Richard fikk en ny sønn, 7. juli 1889, som de kalte Henry Francis. Hva barna valgte å gjøre med livene sine etter denne oppveksten var noe Richard aldri fikk sett ettersom han døde 9 år etter hans siste barn var født, 5. juli 1898. Ånden hans fortsatte å leve gjennom familien, og vi kan anta av å se på Sylvias prestasjoner gjennom hennes politiske liv at det var spesielt viktig for henne å følge farens spor.

Spenninger mellom søstre

Av døtrene var det Sylvia som hadde nærest forhold til faren, og dette gjorde at hun tok det ekstra tungt da hun mistet han bare 16 år gammel. Dette er et viktig punkt som er med på å forklare søstrenes spenning. For mens Sylvia delte farens tro på sosialisme, som var med på å gi dem en god relasjon, så hadde Christabel den samme dynamikken med moren. Selv om familiemedlemmene ikke var direkte imot hverandre, kunne det oppleves som en type to mot to. Derfor begynte Sylvia å føle seg utenfor i sin egen familie da hun mistet sin kompanjong. Emmeline brukte og Christabel som en erstatning for Richard etter han døde. Christabel kom inn som støttende rolle til moren i hennes politiske aktiviteter, som igjen var med på å gjøre deres mor-og-datter forhold sterkere.

Fem år etter farens død, 10. oktober 1903, ble WSPU stiftet av Emmeline. Christabel (23 år) og Sylvia (21 år) ble med i organisasjonen med moren sin, men Christabel hadde en mer ledende rolle enn Sylvia allerede fra begynnelsen. Mange vil si at Christabel også var grunnlegger av organisasjonen, og vi kan her se et skille mellom søstre og anta hvem som hadde nærmest forhold til moren. WSPU hadde kvinnekamp som hovedfokus. De drev aksjoner og demonstrasjoner for å sikre grunnleggende rettigheter for kvinner i Storbritannia. I ettertid ser man på denne organisasjonen som en av hovedårsakene til at kvinnekampen fikk et suksessfullt resultat. WSPU ble grunnleggende for søstrenes politiske hjertesaker, der Christabel holdt seg til det originale målet mens Sylvia hadde større ambisjoner som bygde videre på organisasjonens hovedkamp. Gjennom lesingen jeg har gjort om denne familien har jeg oppfattet at Sylvias bredere ambisjoner kan komme fra hennes inspirasjon av faren, ettersom ambisjonene hennes rørte ved sosialisme. Mer om disse politiske ulikhetene mellom søstre vil komme tydeligere frem i neste del av oppgaven.

Christabel og Sylvia

Vi kan starte å se spenningene mellom søstre allerede i tiden deres på skolen. Christabel og Sylvia ble sendt på de samme skolene hvor der var høyere akademisk nivå. Søstre hadde ulike interesser i skolen, hvor Christabel var mer interessert i filosofi og

logikk, mens Sylvia falt for kunstfag. Med slike ulikheter kan man tenke at det var rom for dem begge å briljere i fag uten at det ville skape friksjoner, men det var enn ikke slik. Det oppstod likevel en type konkurranse om å imponere foreldrene mest. I tiden hvor Richard fremdeles var i live kunne Sylvia få en type anerkjennelse. Men vi ser opp gjennom årene at Sylvia var svak for mangelen på oppmerksomhet fra moren. Christabel hadde i tillegg fordel i og med at hun delte samme faglige interesser som moren. Hun så opp til John Stuart Mill, noe som viste et nytt nivå av intellekt over både Sylvia og Adela. Filosofi og logikk var i tillegg fag som ikke krevde andres meninger for å bli vurdert, noe som viste en type selvstendighet for Christabel. Dette var et sterkt ønske Emmeline hadde for døtrene sine – at de skulle vise individualitet.¹² Sylvia klarte ikke å toppe Christabel for å få anerkjennelse av moren, og vi ser at dette preget Sylvias beskrivelse av skolelivet i hennes memoar. Dette vil jeg gå mer inn på senere i teksten når jeg tar for meg memoarene.

Historiker og forfatter Rachel Holmes forteller i en artikkel i *The Guardian* at fra et utenfor perspektiv kunne man oppleve en dynamikk mellom Sylvia og Emmeline hvor Sylvia stadig søkte sympati og anerkjennelse, typisk morsbehandling, fra Emmeline, men hun ble stadig møtt av en kald vegg.¹³ Som de eldste søstrene i familien, var Christabel og Sylvia de mest merkbare barna i Pankhurst klanen. De begge startet sin offentlige politiske kamp sammen i WSPU, men det tok ikke lang tid før de innså hvilke forskjeller de hadde imellom seg. Den største årsaken til splittelse var deres ulike forhold til moren, Emmeline. Noen år tidligere, mens Richard fortsatt var i live, og han nettopp hadde tapt en valgkamp, hadde Sylvia reagert med å felle et par tårer og ropte om urettferdighet. Slik oppførsel hadde moren ingen sympati for, ettersom hun mente at man skulle fremstille seg selv som samlet og urørt av det som falt dem imot, og Sylvia ble på grunn av dette kalt en “disgrace of the family”.¹⁴ Sylvia handlet mer på følelser enn Christabel, som vi og kan speile i måten de har skrevet memoarene sine. Dette kickstartet den kalde spenningen mellom Emmeline og Sylvia som ble holdt gående i flere år fremover, selv etter grunnleggelsen av WSPU.

WSPU begynte etter hvert å få mer og mer anerkjennelse fra offentligheten. Etter flere aksjoner og demonstrasjoner gjorde de meningene og ønskene sine for å forbedre samfunnet kjent. Mens Christabel fulgte morens fotspor tett, hvor hun holdt offentlige taler om WSPU

---

¹² Purvis, *CP*, s. 40.

¹³ Sally Alexander, “Sylvia Pankhurst by Rachel Holmes Review – an Inspirational Biography,” Hentet 26.04.23 fra <https://www.theguardian.com/books/2020/nov/13/sylvia-pankhurst-by-rachel-holmes-review-an-inspirational-biography>.

¹⁴ E. Sylvia Pankhurst, *The Suffragette Movement*, London: Longmans, Green & Co., 1931, s. 136.

sine grunnleggende prinsipper, begynte Sylvia å utvikle sin egen retning i kvinnekampen. Sylvia begynte å blande klassekamp og arbeideres arbeidsforhold med den allerede etablerte kvinnefokuserte retningen i WSPU. Dette var noe WSPU ikke ønsket å assosieres med ettersom det egentlige budskapet og målet ville forsvinne i disse store politiske kampsakene. Dette økte splittelsen mellom søstrene som førte til at Sylvia i 1906 gikk ut av WSPU.¹⁵ På dette punktet i historien kan man tolke Sylvias handlinger som at hun har endt jakten etter morens anerkjennelse, ettersom selv om WSPU avviste hennes tanker og ideer, valgte hun å likevel holde på sine meninger. Emmeline, Christabel og Sylvia kan alle defineres som feminister, men med de ulike retningene de velger å gå i kan familiens eldste kalles radikale feminister mens sistnevnte var sosialistisk feminist.¹⁶

En spesifikk ting suffragetter ofte opplevde var å bli fengslet under demonstrasjoner. Fengselsforhold var derfor et tema som ofte gikk igjen i møtene deres, siden forholdene opplevdes inhumane. Etter Sylvia var ute av organisasjonen, begynte diskusjonen om de skulle ta på seg en kamp for å bedre fengselsforholdene, altså lyse oppmerksomhet på disse behandlingene i WSPU sine kampanjer, for fullt. Christabel, som hovedstrateg i organisasjonen, satte en slutt på diskusjonen da hun gjorde meningene sine klare om at det ikke var lurt å lage debatt og spetakkel rundt fengselsforholdene, ettersom det ville avvike fra bevegelsens hovedkamp – kvinners rettigheter. Her gjorde Sylvia et selvstendig valg, siden hun var ute av organisasjonen, hvor hun bestemte seg for å gå imot det søsteren ønsket for bevegelsen. Hun satte derfor søkelys på fengselsforholdene på egenhånd. Hun satt i gang analyse og intervju om forholdene i håp om en reform. Denne sjeldne gangen innrømte Christabel at Sylvias valg om å gå imot strømmen var hjelpsom tross alt.¹⁷

Etter arbeidet rundt fengselsreform var Sylvia mer selvsikker og selvstendig, og gikk inn i en annen organisasjon. Sylvia satte nå fokuset sitt på the East London Federation, en organisasjon som allerede var opprettet for flere år siden av Richard og Emmeline, som var mer sosialistisk fokusert. ELF og WSPU gikk nå inn for å samarbeide med de kampanjene som dreide seg om rettigheter for kvinner. ELF hadde søkelys på kvinnekamp og klassekamp, samtidig som den var opptatt av arbeideres arbeidsforhold – akkurat det Sylvia ønsket å kjempe for. Organisasjonen var også tett knyttet til the Independent Labour Party, som faren

---

¹⁵ Purvis, *CP*, s. 110.

¹⁶ June Purvis, "Sylvia Pankhurst (1882–1960), Suffragette, Political Activist, Artist and Writer," *Gender and Education* 20, 1 (2008): 81, <https://doi.org/10.1080/09540250701783804>.

¹⁷ Purvis, *CP*, s. 118.

tidligere hadde vært del av. Dette gjorde at organisasjonen var like åpen for menn som for kvinner, i motsetning til WSPU som, i front, bare bestod av kvinner.¹⁸ Disse politiske trekkene utført for offentligheten kan analyseres og speiles tilbake til det som har blitt fortalt om barndommen, hvor Sylvia hadde godt forhold til den sosialistiske faren deres, som gjorde at hun enklere klarte å samarbeide med menn uten å føle seg noe mindre viktig enn dem. Christabel derimot har bare fulgt moren, som gjorde at de bare så på bevegelsen sin som utelukkende av kvinner for kvinner. Samarbeidet mellom organisasjonene fungerte fint i ca. 8 år frem til Sylvia i 1914 holdt en tale på et stevne som fremmet politiker Lansbury Larkin, en mann WSPU ikke ønsket å assosieres med. Sylvia reiste da til Paris, hvor Christabel og Emmeline var situert, hvor hun fikk beskjed om at ELF og WSPU ikke lenger kunne samarbeide.¹⁹ Dette møtet beskrives noe dramatisk i Sylvias *The Suffragette Movement* som jeg vil ta opp i tekstens neste del. Det var nå et enda tydeligere skille mellom søstrene, et skille man også kunne legge merke til som tilskuer av familiens offentlige handlinger.

Etter splittelsen hadde ikke søstrene lenger mye kontakt og de møttes sjeldent.²⁰ Det vil også være verdt å nevne at skillet økte da første verdenskrig brøyt ut, og Christabel og Emmeline viste sin støtte til krigen, mens Sylvia var sterkt imot den. Sylvia flyttet til Etiopia for å ta på seg kampen mot fascisme, mens Christabel holdt seg boende i Frankrike.²¹ Jeg nevner dette fordi memoarene ble gitt ut en stund etter krigen, og siden tekstene er preget av deres følelser ovenfor hverandre, så kan deres ulike perspektiver på krigen være en grunn til at de skriver om hverandre slik de gjør. Sylvias *The Suffragette Movement* ble gitt ut i 1931, mens Christabels *Unshackled: Story of How We Won the Vote* ble utgitt i 1959. Jeg vil først gå gjennom Sylvias perspektiver, ettersom hennes memoar kom ut først. Det jeg ser etter i memoarene er hva de forteller om situasjonene jeg allerede har gått gjennom, slik vi kan se hvilke deler de selv ønsker å fremme og hvilke de gjemmer fra lyset.

Sylvias memoar – *The Suffragette Movement*

The Suffragette Movement ble gitt ut ikke mange år etter kvinner i Storbritannia fikk stemmerett, i en tid hvor det ikke var mange profilerte kvinner som fikk den samme typen respekt som menn fikk. Sylvia var ikke en som ble tatt særlig seriøst på denne tiden. I tillegg til å ha gått mye imot strømmen innad i familien sin, gikk hun også imot strømmen av

---

¹⁸ Purvis, *CP*, s. 341.

¹⁹ Purvis, *CP*, s. 347-8.

²⁰ Purvis, *CP*, s. 351.

²¹ Purvis, "SP", s. 81.

samfunnets normer. Hun var ikke gift og ble mor til Richard Keir Pethick Pankhurst i en alder av 45. Dette var ikke noe man så mange tilfeller av i et samfunn der man vanligvis giftet seg før man fikk barn. Normer fra viktariatiden satt fortsatt igjen når det kom til hvilke romantiske relasjoner kvinner og menn skulle ha. Kontroversen Sylvia skapte rundt seg selv kunne brukes til hennes fordel da hun ga ut memoaret sitt 4 år etter hun fikk sønnen sin. Memoaret hennes har gått ned som et av de viktigste historiske verkene i kvinnehistorien. Historiker June Purvis forteller at Sylvias verk ikke har blitt viktig på grunn av kredibiliteten den bringer, men heller på grunn av at Sylvia er et symbol på mot og evne til å aldri gi opp.²² I verkets forord forteller også Sylvia “This book is largely made up of memories”, som kan bli sett på som hennes måte å fravike seg ansvar fra å fortelle helt riktige detaljer.²³

Vi kan starte å se spenningene mellom søstrene allerede i tiden deres på skolen. Christabel og Sylvia ble sendt på de samme skolene hvor der var høyere akademisk nivå. Søstrene hadde ulike interesser i skolen, hvor Christabel var mer interessert i filosofi og logikk, mens Sylvia falt for kunstfag. Med slike ulikheter kan man tenke at det var rom for dem begge å briljere i fag uten at det ville skape friksjoner, men det var enn ikke slik. Det oppstod likevel en type konkurranse om å imponere foreldrene mest. I tiden hvor Richard fremdeles var i live kunne Sylvia få en type anerkjennelse. Men vi ser opp gjennom årene at Sylvia var svak for mangelen på oppmerksomhet fra moren. Christabel hadde i tillegg fordel i og med at hun delte samme faglige interesser som moren. Hun så opp til John Stuart Mill, noe som viste et nytt nivå av intellekt over både Sylvia og Adela. Filosofi og logikk var i tillegg fag som ikke krevde andres meninger for å bli vurdert, noe som viste en type selvstendighet for Christabel. Dette var et sterkt ønske Emmeline hadde for døtrene sine – at de skulle vise individualitet.²⁴ Sylvia klarte ikke å toppe Christabel for å få anerkjennelse av moren, og vi ser at dette preget Sylvias beskrivelse av skolelivet i dette verket.

I ettertid vet vi at de var begge jenter med mye talent, begge på sin egen måte. De hadde og ulike interesser i skolen, noe Sylvia ikke fokuserer særlig på i verket sitt. Her er hun mer fokusert på å snakke seg selv opp, hvor hun da forteller om alt skryt hun fikk av lærere, samtidig som hun snakker Christabel ned med å ta opp ting hun slet med. I *The Suffragette Movement* skriver Sylvia:

---

²²Purvis, “SP”, s. 85.

²³ Pankhurst, *TSM*, s. vii.

²⁴ Purvis, *CP*, s. 40.

“Since I was so happy in my work, it was but natural that my report was endorsed: ‘A most promising pupil.’ (...) To Christabel, I know not why, the school did not make so happy an appeal. It was said of her that she could do better at her lessons if she tried, a reputation she carried with her throughout her school life.”²⁵

Dette avsnittet viser tydelig hvordan Sylvia bevisst valgte å sammenligne skoleprestasjonene deres, ettersom hun tar opp begges opplevelser i samme avsnittet. Dersom Sylvia bare hadde fortalt om komplementet fra læreren, uten å nevne Christabel, ville ikke lesere lagt like mye i det. Vi kan stille oss kritisk til Sylvia i dette avsnittet med tanke på at hun og Christabel hadde ulike interesser, som gjorde at de presterte ulikt i samme fag. Dette komplementet Sylvia trekker fram kan komme fra et kunstfag, et felt hvor Christabel ikke stilte like sterkt. Dette kommer ikke frem i memoaret, og det er derfor klart at Sylvia ønsker å skape et skille mellom deres intellektuelle kunnskaper.

Videre skal vi se på hendelsen hvor Richard tapte en valgkamp, hvor Sylvia reagerer sterkt med å gråte og rope om urettferdighet. Dette fører til situasjonen som oppstår mellom Sylvia og Emmeline, som skaper friksjoner mellom dem senere – hvor Emmeline kaller Sylvia en “disgrace of the family”. Denne situasjonen er bare fortalt om fra Sylvias perspektiv, da det var ingen andre til å vitne det, så det er allerede et bilde skapt av henne. Vi kan ikke vite om det lå mer i samtalen. Likevel kan vi se på hvordan Sylvia legger opp situasjonen i verket sitt. Hun forteller først om frustrasjonen sin, at grunnen til at hun er frustrert er fordi hennes far, som er elsket av mange, tapte til den ukjente og fremmede “Mr. Hatch”.²⁶ Nederlaget følte sterkt for henne som så opp til faren sin. Hun forteller videre om morens kommentar, og legger til at moren sa det uten noe som helst form for sinne i stemmen sin. Vi kan anta at det betyr at det ble sagt med en kald undertone, noe som kan gjøre kommentaren enda mer hardtslående.²⁷ Ting som blir sagt i øyeblikkets hete, altså når man er sint, kan lettere kunne unnskyldes enn når det blir sagt i en roligere tone. Det er igjen et bevisst valg Sylvia har tatt når hun velger å ta med denne beskrivende detaljen om morens kommentar.

Med dette kan vi gå over til hendelser som skjedde etter WSPUs oppstart. Det kan oppleves en type sjalusi eller bitterhet fra Sylvias side når vi leser om hvordan hun beskriver Christabel og morens forhold i organisasjonens begynnelse. I slutten av et avsnitt hvor Sylvia

---

²⁵ Pankhurst, *TSM*, s. 114.

²⁶ Pankhurst, *TSM*, s. 136.

²⁷ Pankhurst, *TSM*, s. 136.

forteller om pengetrøbbel, uten noen form for hjelp fra mor, og arbeidsoppgavene i organisasjonen står det:

“Moreover, in spite of my love for Christabel, I was, even then, not fully accord with the spirit of her policy, which eventually always swept Mrs. Pankhurst along with it.”²⁸

“Mrs. Pankhurst” er altså Emmeline. Ettersom Sylvia poengterer sin kjærlighet for søsteren, viser det at hun er mer misfornøyd med morens oppførsel enn søsteren. Sylvia opplever at moren støtter Christabel på alle plan uansett hva, mens hun selv ikke engang kan få økonomisk støtte fra Emmeline. I dette avsnittet får også Sylvia frem at hun ikke er enig i all politikk som søsteren legger frem for organisasjonen. Vi vet at den økende politiske splittelsen senere fører til at Sylvia frivillig trekker seg fra organisasjonen. I vertfall er dette det Sylvia fremmer i verket sitt som årsaken til at hun trakk seg. Men i senere tid har det blitt kjent at der var andre faktorer som kan ha spilt inn som resulterte i oppsigelsen. Det kom frem at Sylvia hadde en affære med det gifte medlemmet av parlamentet, Keir Hardie. Rundt samme tiden som Hardie gjorde det kjent for Sylvia at han ikke ønsket å gå fra konen sin for henne, gikk Sylvia ut av WSPU.²⁹ Dette er en del av historien Sylvia har unngått å skrive om selv i memoaret sitt, som viser at Sylvia lager et bilde av at utredelsen fra organisasjoner ikke er hennes skyld.

Etter Sylvia var ute av WSPU begynte hun å gjøre mer selvstendige politiske valg, og dette tar oss over til spetakkelet rundt fengselsforhold. Det vi vet fra før er at Christabel ikke ønsket å gi oppmerksomhet, mens Sylvia gikk imot henne og gjennomførte flere analyser og intervju for å forhåpentligvis få en fengselsreform. I memoaret kommer det frem at Sylvia fikk hjelp av Hardie til å publisere funnene sine. Sylvia nevner det fortsatt ikke, men vi lesere vet hvilket forhold de hadde, som viser hvordan hun klarte å bruke forbindelser hun hadde til folk for å forbedre samfunnet. Det kan da diskuteres hvor selvstendig hun egentlig opptrådte. Vi kan også se hvordan hennes væremåte speiler de inspirerende ordene som Richard motiverte barna med, som for eksempel “If you do not grow up to help other people, you will not have been worth the upbringing”.

Som vi vet gikk Sylvia inn i den allerede etablerte organisasjonen, East London Federation, og videreformidlet de viktige feministiske kampene i tillegg til klassekamp og bedre arbeidsforhold. Samarbeidet med søsteren og moren ble opprettholdt helt til januar 1914

---

²⁸ Pankhurst, *TSM*, s. 215.

²⁹ Purvis, *CP*, s. 110.

da de bestemte seg fra å avslutte assosiasjonene. Sylvia måtte reise til Paris for å møte dem før hun fikk beskjeden, og hun beskriver reisen på en dramatisk måte i *The Suffragette Movement*. For det første beskriver hun hvor syk hun var på reisen nedover, så syk at hun nesten skulle ønske at hun døde. I tillegg har hun en spesiell måte å beskrive hvordan Christabel møtte henne. Hun skriver:

“Christabel, nursing a tiny Pomeranian dog, announced that the East London Federation of the WSPU must become a separate organization; (...).”³⁰

Denne beskrivelsen av Christabel kan være lik måten skurker i fiksjonelle fortellinger blir beskrevet. Igjen, det er ikke sikkert at Christabel holdt på en hund mens hun avsluttet forhandlinger med Sylvias organisasjon, men at Sylvia velger å ha med denne beskrivelsen likevel forteller oss mye om hvordan hun så på søsteren sin – som en ond skurk og fiende. Hun forteller også om hva søsteren forklarte som årsaken til splittelsen; Sylvias tiltro til Larkin som gikk imot WSPUs retningslinjer. Sylvia forteller videre at hun var for syk til å diskutere med søsteren, og godtok derfor slutten på samarbeidet.³¹ At hun igjen legger vekt på at hun var syk mens hun ble droppet av søsteren, gjør at vi som lesere føler ekstra for Sylvia og ser på søsteren som usympatisk.

Sylvia har en måte å skape et bilde av seg selv som offer i de fleste situasjoner hun tar opp. I stedet for å sette søkelys på hvor sterk hun opptrer i kampene hun møter, bruker hun virkemiddel for å få sympati av leseren.

Christabels memoar – *Unshackled: Story of How We Won the Vote*

Christabels memoar kom ut 28 år etter Sylvias, altså i 1959. Jeg hadde dette i bakhodet mens jeg leste hennes side i historien, for på dette punktet har Christabel hatt mulighet til å lese Sylvias versjon. Dette er relevant i og med at Christabel kan ha gjort egne bevisste valg for å fremstille seg selv på en spesiell måte basert på hvordan Sylvia har skrevet. Dette memoaret fokuserer mer på historien om hvordan kvinner fikk stemmerett enn på Christabels følelsesliv. Derfor finner man ikke like mye beskrivelse av hvordan situasjoner ble opplevd. Denne måten å skrive på kan være Christabels måte å legge skjul på mulige negative følelser hun hadde rettet mot søsteren. Om man da skal sammenligne de to memoarene kan man oppfatte at Sylvia oppsøker konflikt i større grad enn søsteren.

---

³⁰ Pankhurst, *TSM*, s. 516-7.

³¹ Pankhurst, *TSM*, s. 517.

De situasjonene som er nevnt i oppgaven blir ikke referert til i samme grad i Christabels verk. Hun forteller ikke om prestasjoner på skolen, eller spesifikke politiske hendelser som fengselsreformen og årsaken til det avsluttede samarbeidet med Sylvia. Likevel, det hun forteller om Sylvia er fortalt på en måte som holder seg relevant til kampsaken, og går lite inn på hvordan deres forhold var som søstre. Det er heller ingen tegn til at hun ser ned på Sylvias motsettende meninger om hvordan kvinnekampen skal organiseres. Dette kan tolkes som at Christabel hadde mindre problemer med Sylvia enn det Sylvia hadde med henne. Denne spenningen kan forklares med at Christabel var på morens gode side.

I verket hennes kommer det likevel frem at Sylvia og Richard hadde et spesielt forhold. Christabel forteller at han ga henne kallenavnet "Miss Woody Way" som et spill på en direkte oversettelse av navnet hennes til latin.³² Denne detaljen viser at Sylvia og faren hadde en egen humor som de andre barna ikke var del av. Ved å fortelle om dette viser Christabel at deres forhold var noe hun la merke til. Det også er en setning, eller heller et ord, i *Unshackled* som blir brukt om Sylvia som kan være Christabels måte å stadfeste hvilke følelser hun hadde om søsteren. Dette kommer frem tidlig i verket der Christabel forteller om farens død. Hun skriver "Sylvia, poor Sylvia, (...)" som anerkjenner følelsene til Sylvia og at hun hadde et nærere forhold til faren enn Christabel hadde.³³ Bruken av ordet «poor» i dette utsagnet kan tolkes som at Christabel er mer lei seg på Sylvias vegne enn hun er for at faren de facto døde.

Christabel bruker også farens død til å forklare det gode forholdet som vokste mellom henne og moren. Da Richard døde tok Christabel over som støtteapparat for morens kampsak.³⁴ Emmeline lente seg mye på Christabel, og spurte ofte etter meningen hennes om ting. Dette viser at moren hadde respekt for Christabel. Denne støtten ble senere gjengjeldt av Emmeline da Christabel ble eldre og mer involvert i politikken. Man kan se på dette som starten av deres sterke bånd. Hele memoaret avsluttes med morens død, som er med på å sterkere vise den gode relasjonen de hadde.

Som sagt tok Christabel et valg om å ikke dele mye av følelser hun hadde til enkelte familiemedlemmer, så det er utfordrende å tolke hennes side av historien. Det er likevel mye å finne om henne og Sylvia. De hadde en tredje, litt yngre, søster også. Adela var ikke like

---

³² Christabel Pankhurst, *Unshackled: The Story of How We Won the Vote*, London: Hutchison, 1959, s. 24.

³³ Pankhurst, *Unshackled*, s. 35.

³⁴ Pankhurst, *Unshackled*, s. 37.

sterkt involvert i politikk som søstrene, og var blant annet ikke med i WSPU fordi hun var imot deres måte å ty til vold i kampanjene sine, men hun gjorde fortsatt en liten del i kvinnekampen. Blant annet holdt hun en del taler under demonstrasjoner - og hun var en god taler. Adela og Christabel hadde på ingen måte et nært forhold, og Adela har i ettertid fortalt at hun opplevde at søsteren var sjalu på hennes taleevne og så på henne som en trussel ettersom de ikke delte samme meninger om utførelsen av politiske aksjoner.³⁵ Det at Christabel velger å ikke sette søkelys på disse uenighetene og friksjonene mellom søstrene sine fremstiller henne som en samlet og selvsikker person. Alt i alt, kan man tolke memoaret til Christabel som at hun forsøker å virke som den større personen, i den forstand at hun ikke bærer nag til søstrene sine.

Relasjonen Sylvia hadde med moren og søsteren endte med minimal kontakt resten av livet. Til og med Adela ble offer for familiens politiske prioriteringer, da hun endte med å flytte til Australia, kuttet all kontakt, og gikk inn i kampen for kommunisme.³⁶ I min refleksjon rundt Christabels karakter kan jeg fort se hvordan hun er stereotypisk satt i en eldstesøskenrolle. Eldstesøskenet i en familie blir i noen tilfeller som en ekstra forelder, gjerne når familien består av mange søsken. Spesielt for denne familien er at Christabel ikke har brukt hennes egenskaper i denne rollen i fordel til søsknene sine, men heller for medlemmene i WSPU. Man kan anta at Christabels egenskaper som ledende figur i organisasjonen kommer av denne rollen hun er født inn i.

Det går an å trekke denne søskenrollen videre når man reflekterer og skal danne et argument om hvorfor hun skriver memoaret sin på måten hun gjør. I sammenligning med Sylvia, der hun skriver om relasjonene og situasjonene innad familien, holder Christabel seg til å snakke om bevegelsens utvikling. Om man ser på hvordan Christabel fungerte som et eldstesøsken for medlemmene i organisasjonen, kan man konkludere med at hennes memoar handlet om det Christabel så på sin familie - WSPU kvinnene. I memoaret følger hun også sin mor svært nøye, som kan være med på å styrke argumentet om at dette verket handlet om Christabels familie på en annen måte enn Sylvias verk gjorde.

Etter denne gjennomgangen av de to memoarene kan man sitte igjen med flere tanker om hvorfor de har valgt å fremstille seg selv på de måtene de har gjort, og disse tankene vil jeg reflektere over i neste del av oppgaven.

---

³⁵ Purvis, *CP*, s. 236.

³⁶ Purvis, *CP*, s. 351.

Drøfting

Fordelen med å skrive sin egen historie er at du kan velge hvilke deler du vil trekke frem, og ikke minst hvilke deler du ønsker å ignorere. Slik har det alltid vært og vil alltid være. Spesielt når ting blir skrevet ut fra hvordan man husker det, som Sylvia bekrefter at hun gjør i starten av sitt memoar, kan disse neglisjeringene være både bevisst og ubevisst. Vi ser tendenser til dette i begge memoarene. Dette er et aspekt i historieforskning som er viktig å ha i bakhodet i hvilken som helst historisk tekst man leser – det finnes ikke objektive forklaringer av et komplekst historisk emne. I denne delen vil jeg drøfte hvilket lys søstrene har satt seg selv i ut fra tekstene sine, i tillegg til å diskutere hvorfor Christabel og Sylvia kan ha valgt å skrive på den måten de har gjort. Jeg vil drøfte rundt mine egne tanker og refleksjoner samt komme med innspill fra andre skribenter. Her vil også problemstillingen min komme til spill igjen.

Fremstilling av karakter

Først vil jeg drøfte hvordan de har klart å fremstille seg selv ut fra bare det vi leser i memoarene. I *The Suffragette Movement* ser vi Sylvia som konstant opplever utfordringer og hindringer, som stadig kjemper gjennom dem. Hun fremstiller seg også som den i familien som ser flere grupper som sliter i samfunnet, derav også menn, som ønsker oppmerksomhet og bedre livskvalitet. Hun fremstiller seg selv som en person med mye kjærlighet og sympati å gi ut, selv om hun ikke har fått så mye tilbake. Som jeg nevnte tidligere (side 13), skriver Sylvia at hun har kjærlighet for søsteren sin til tross for relasjonen de utviklet. Dette er med på å bevise at det trolig var moren som var problemet mellom søstrene, ikke søstrene selv. Sylvias mangel på annerkjennelse fra moren kan ha ført til at hun søker annerkjennelse fra andre grupper, noe hun forsøker å tilegne seg gjennom verket hennes.

Christabel har derimot ikke satt sin karakter i fokus i verket sitt. Det kan diskuteres og skyldes at det har med tidspunktet det ble gitt ut på, at hun ikke ville gjøre som Sylvia gjorde for å vise at hun tar avstand til feiden deres. På tross av memoarets egentlige budskap, så er det slik i historiefaget at man er aldri helt objektiv når man forteller om noe. Dette vil være et tilfelle for Christabel, og på grunn av dette kan verket være med på å fremstille hennes karakter. Christabel viser at hun er en sterk leder, og var dedikert i kampen hun var satt ut på. Hun viser at hun bryr seg om Sylvia, i delen om farens død. Det er verdt å nevne at Christabels verk er betydelig kortere enn Sylvias, som gjør det mer utfordrende å finne spesifikke karakterbeskrivelser. Men der er et uttrykk om at mengden detaljer, på lik linje som mangelen av visse detaljer, kan fortelle like mye om en persons karakter. Dette er noe som vil

være relevant for *Unshackled*, som holder igjen på detaljer om interaksjonene mellom familiemedlemmene. Valget Christabel gjorde om å ikke dele egne tanker kan skyldes at hun allerede hadde anerkjennelse fra moren, og dermed ikke følte trangen til å vise seg selv på samme måte som Sylvia.

Videre fra dette kan man se på hvordan deres karakter ser ut fra et utenfor perspektiv, altså hvordan deres handlinger er med på å danne et bilde av dem. Søstrene gjorde ulike offentlige valg når det kom til inkluderingen av menn i organisasjonene de ledet. Her har vi sett at Christabel gikk for en full ekskludering, mens Sylvia inkluderte flere minoritetsgrupper i sin organisasjon. Det behøver ikke å fins en fasit på om det er ekskludering eller inkludering som er det riktige å gjøre i en slik situasjon, og det er ikke dette jeg ønsker å drøfte her, men det går an å se hva det forteller om damene som personer. Historiker June Purvis skriver i *The Conversation* at ut fra denne situasjonen kan vi spesielt se Christabels karakter. Hun forteller at Christabels valg har vist hvilken sterk og selvstendig kvinne hun er. En organisasjon med utelukkende kvinner er med på å skape en følelse av sterk søsterlighet.³⁷

Om vi ser tilbake på deres rolle i likestillingskampen kan vi også trekke inn beskrivelser av deres karakter. For suffragettes motto var, som jeg nevnte innledningsvis, “Deeds not words”, og dette mottoet mener historiker Holmes ikke passer for Sylvia. Hun forteller at ord for Sylvia var like essensielt som å puste.³⁸ Dette kan være med på å forklare årsaken til at hun ikke passet inn i søsterens måte å utføre demonstrasjoner på, som videre førte til den politiske splittelsen mellom dem.

I de senere årene, etter stemmeretten til kvinner var gitt, betydde det ikke at søstrene sluttet å være i søkelyset. Denne tiden etter suffragettebevegelsen var også en tid hvor offentligheten fikk mulighet til å danne en oppfatning av søstrenes væremåte. Journalisten Daniel Boffay forteller i *The Guardian* om dramatiker George Bernard Shaw (1856-1950) som sammenligner Sylvia med Joanne d’Arc. Han støtter sammenligningen sin opp mot Sylvias påvirkningskraft på offentligheten og hennes stadige søken etter nye kamper å kjempe for sosialt undertrykte grupper.³⁹ Christabel derimot holdt seg til kvinnekampen, noe som viser hennes lojalitet og prioriteringer.

---

³⁷ Purvis, June, “Pankhurst Sisters: The Bitter Divisions behind Their Fights for Women’s Votes,” hentet 26.04.23 fra [Pankhurst sisters: the bitter divisions behind their fight for women's votes \(theconversation.com\)](https://theconversation.com/pankhurst-sisters-the-bitter-divisions-behind-their-fight-for-women-s-votes) .

³⁸ Holmes, “Sylvia Pankhurst”.

³⁹ Daniel Boffey, “Sylvia Pankhurst: Shunned, Snubbed, Now to Be Honoured at Last,” hentet 26.04.23 fra <https://www.theguardian.com/uk-news/2016/mar/06/sylvia-pankhurst-honoured-at-last>.

Ting de skjuler fra lyset

Noe som er interessant med Christabels fokus i memoaret, er at det kan lett speiles med hennes meninger om eksponeringen av fengselsforholdene i 1906. I den saken mente Christabel at om man begynte å snakke om andre ting ville det trekke vekk fokuset fra den egentlige kampsaken – kvinners rettigheter. Hennes memoar handler nemlig om historien om hvordan de fikk stemmerett, så om hun da hadde dratt inn situasjonene med søstrene ville hennes egentlige budskap forsvunnet i støyet.

Vi vet også at Sylvia unngikk å skrive om enkelte ting i sin memoar. Her er det altså snakk om affæren med Keir Hardie. Ignoreringen av dette temaet for Sylvias del er med på å fremstille splittelsen fra WSPU som Christabel og Emmelines feil, at de ikke godtar Sylvias innspill. Ettersom hennes memoar er basert på hennes følelser og opplevelser, er det ikke naturlig for henne å utelate slike detaljer på samme måten det ville vært naturlig i Christabels memoar. Her kan mangelen på detaljer oppfattes som kalkulert ettersom bildet som dannes av Sylvia i verket går i hennes favør. Noen som støtter opp mot dette argumentet er skribenten Jane Marcus som i 1987 forteller at hun mener Sylvia bevisst skriver feil antydninger av situasjoner for å sette moren og søsteren i dårlig lys.⁴⁰

Konklusjon: Medaljens bakside

Etter mye frem og tilbake, og gjennomgang av søstrenes memoarer, ønsker jeg å konkludere oppgaven med å se på problemstillingen og drøfte denne med punktene jeg har samlet opp underveis. Problemstillingen for denne oppgaven var hvordan bruker søstrene sine memoarer for å male et annet bilde av seg selv enn det som er dannet av deres tidligere offentlige handlinger?

Det som blir fortalt av menneskene rundt dem og historikere som har forsket på livene deres er at de var engasjerte kvinner med mye mot, og var modige nok til å stå på sitt, på tross av mye motgang. Under viktariatiden og perioden etter var familieidealet fremstilt med kvinner hjemme, og mennene ute. Dette idealet skulle gjøre familien velfungerende både innenfor husets fire vegger og i samfunnet. Her gikk Pankhurst familien totalt imot strømmen. Emmeline og Richard Pankhurst brydde seg ikke om hvilket rykte de fikk på seg, for de jaget etter det de mente var rett. Mens foreldrene ofret den sosiale statusen for familien og ekteskapet, ofret søstrene det gode, harmoniske søsterforholdet de ellers kunne hatt. Når man

---

⁴⁰ Purvis, "SP", s. 85.

først begynner å tøyne grenser og går imot samfunnets normer, er det lavere terskel for å senere gå imot familiens meninger. Det var trolig dette som skjedde med søstrene. Fra perspektivene utenfor ser vi en historie om kvinner som var sterke pådrivere, samtidig som de var følelsesmessig sterke og uselviske.

Når vi da går over på å se deres egne perspektiver på historien, ser vi damenes forsøk på å sette lys på de detaljene som passer best for deres opplevelse av situasjoner. Hvor Sylvia er mer følelsesdreven i det hun legger vekt på, har Christabel satt søkelys på selve kampen. Fra deres perspektiv ser vi de som mennesker med likt følelsesregister som det vi har i dag. Man får en dypere forståelse for deres karakter og hvorfor de handler som de gjør. Søstrene har altså to helt forskjellige måter å gjøre ting på, noe som gjør at etterkommere kan finne historiske figurer man kjenner seg igjen i. Man kan se om man er mer følelsesdreven som Sylvia, eller mer fokusert på oppgaven slik som Christabel. Som jeg nevnte tidligere fremstilles Sylvia som et offer i hennes verk, selv om det nødvendigvis ikke var noe hun egentlig var, men følelsene i situasjonene kunne føles så sterkt at det skinner gjennom i memoaret hennes. Sylvia forsøker å danne et bilde av seg selv der hun har opplevd mye motstand fra alle kanter, men i dette forsøket kan hun oppfattes som bitter. Christabel forsøker å virke upåvirket av relasjonsbruddene og satt søkelys på den viktige kampsaken, men dette kan oppfattes som at hun ikke tar ansvar for turbulensen som har oppstått.

Vi ser at selve kvinnekampen de drev ikke bare var en kamp de styrte imot samfunnet, men de måtte og noen ganger gå imot sin egen familie. Det viktigste for damene var å kjempe for det de selv trodde på, koste hva det koste ville. Aksjonene, kampanjene, demonstrasjonene og kampene søstrene førte endte til slutt med at enkelte kvinner fikk rett til å stemme, og etter flere år fikk alle kvinner stemmerett. Familiens mål ble nådd, men medaljens bakside var at de ikke fikk oppleve den harmoniske familiefølelsen som var normen i denne perioden.

Bibliografi

- “The 100-year-old protest posters that show women’s outrage.” Hentet 06.04.23 fra <https://www.bbc.com/news/in-pictures-42875095>.
- Alexander, Sally. “Sylvia Pankhurst by Rachel Holmes Review – an Inspirational Biography.” The Guardian. Hentet 26.04.23 fra <https://www.theguardian.com/books/2020/nov/13/sylvia-pankhurst-by-rachel-holmes-review-an-inspirational-biography>.
- Boffey, Daniel. “Sylvia Pankhurst: Shunned, Snubbed, Now to Be Honoured at Last.” The Guardian. Hentet 26.04.23 fra <https://www.theguardian.com/uk-news/2016/mar/06/sylvia-pankhurst-honoured-at-last>.
- Museum of London. “Who Were the Suffragettes?” Hentet 27.04.23 fra <https://www.museumoflondon.org.uk/museum-london/explore/who-were-suffragettes>.
- Pankhurst, Christabel. *Unshackled: The Story of How We Won the Vote*. London: Hutchinson, 1959.
- Pankhurst, E. Sylvia. *The Suffragette Movement*. London: Longmans, Green & Co., 1931.
- Parliament, UK. “Start of the Suffragette Movement.” Hentet 27.04.23 fra <https://www.parliament.uk/about/living-heritage/transformingsociety/electionsvoting/womenvote/overview/startssuffragette/>.
- Purvis, June. “Pankhurst Sisters: The Bitter Divisions behind Their Fight for Women’s Votes.” The Conversation. Hentet 26.04.23 fra <https://theconversation.com/pankhurst-sisters-the-bitter-divisions-behind-their-fight-for-womens-votes-91086>.
- Purvis, June. “Sylvia Pankhurst (1882–1960), Suffragette, Political Activist, Artist and Writer.” *Gender and Education* 20, 1 (2008): 81–87, <https://doi.org/10.1080/09540250701783804>.
- Purvis, June. *Christabel Pankhurst: A Biography*. London: Routledge, 2018.
- Purvis, June. *Emmeline Pankhurst: A Biography*. London: Routledge, 2002.
- Trueman, C. N. “Women in 1900.” Hentet 06.04.23 fra https://www.historylearningsite.co.uk/the-role-of-british-women-in-the-twentieth-century/women-in-1900/?utm_content=cmp-true.